

PROBLEMATIKA UPORABE PIROTEHNIČNIH IZDELKOV MED BOŽIČNO-NOVOLETNIMI PRAZNIKI 2015/2016 - ANALIZA

Na podlagi letnega načrta dela Uprave uniformirane policije GPU smo opravili analizo problematike uporabe pirotehničnih izdelkov med božično novoletnimi prazniki 2015/2016.

Tudi v letu 2015 smo nadaljevali z akcijo »BODI ZVEZDA, NE MEČI PETARD« in sicer pod sloganom »SEM ZVEZDA, NE MEČEM PETARD! BODI ZVEZDA TUDI TI« saj se je skozi dosedanje obdobje pokazalo, da lahko le s preventivnim pristopom spreminjamo navade občanov, predvsem mladoletnikov glede uporabe pirotehničnih izdelkov.

Zelo dobro lahko ocenimo izvedene naloge in aktivnosti PU in PP, ki so vodile ali se vključevale v različne projekte na regionalnem in lokalnem nivoju, pri tem pa so za posredovanje sporočila o nevarnostih uporabe pirotehničnih izdelkov dobro sodelovale tudi z državnimi in lokalnimi mediji.

V zadnjem letu se je pokazalo, da ostaja največji vzrok za nastanek poškodb, objestnost in nepremišljenost, predvsem mladoletnikov, ki so uporabljali prepovedane izdelke kupljene na črnem trgu.

1. PREVENTIVNE AKTIVNOSTI POLICIJE

Temelj preventivnih aktivnosti je tudi v lanskem letu predstavljal projekt "Bodi zvezda, ne meči petard". Vsebine in osnovnega namena projekta zaradi dolgoročne naravnosti nismo spreminjali, saj je dobro sprejet in prepoznaven. Pri tem je bil velik poudarek na osveščanju in seznanjanju učencev osnovnih šol z nevarnostmi in posledicami pri uporabi pirotehničnih izdelkov, kjer so bili ciljna skupina učenci šestih razredov. Prav tako smo tudi v letošnjem letu dobro sodelovali z različnimi mediji (radio, TV, tiskani mediji) na vseh ravneh organiziranosti policije. Pri tem so mediji odigrali zelo pozitivno vlogo pri seznanjanju občanov (predvsem mladine) o nevarnostih pri uporabi pirotehničnih izdelkov in osveščanju.

Policijske uprave so zagotovile izvedbo naslednjih nalog in aktivnosti:

- medijsko opozarjanje javnosti na prepoved nakupa, posesti in uporabe pirotehničnih izdelkov kategorije 2 in 3, katerih glavni učinek je pok ter nevarnosti pri njihovi nepravilni uporabi, pristojnosti in ukrepanje policije v primeru;
- razdelitev na GPU pripravljenih plakatov osnovnim šolam in predstavitev problematike v posameznih oddelkih;
- represivno ukrepanje v primeru ugotovljenih kršitev.

2. PREGLED UKREPOV, POŠKODB IN DOGODKOV

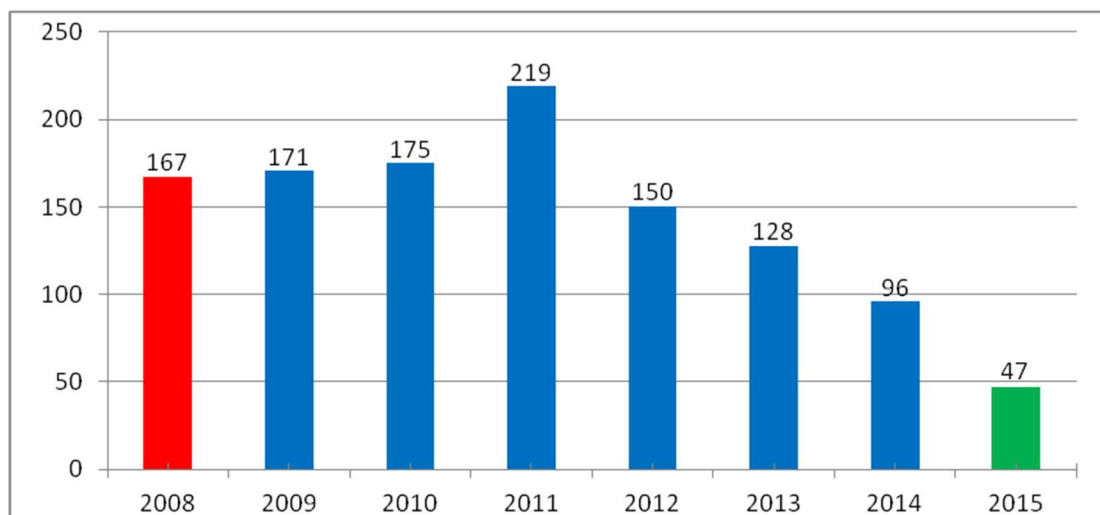
Tabela 1: Pregled represivnih ukrepov policije, poškodb ter poškodovanj premoženja

	Kršitve		Poškodbe oseb				Poškodovanje premoženja	
			SKUPAJ		MLADOLETNI			
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
CE	5	6	2	2	1*	1 + 1*	4	5
KP	5	5	1	2	1	2	2	5
KR	4	7	0	1	0	1*	4	4
LJ	29	13	0	2	0	0	20	16
MB	20	8	3 (2*)	2	1	2	4	2
MS	8	1	1	1	1	1	0	0
NG	5	1	1	1	1	1	1	3
NM	20	6	0	1	0	1	3	1
SKUPAJ	96	47	8	12	5	10	38	26

* HTP

Policisti so v času od 30. 11. 2015 do 10. 1. 2016 ugotovili 47 kršitev določb Zakona o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih. To je cca 49% manj kršitev kot v letu pred tem. Zoper kršitelje je bilo podanih 27 obdolžilnih predlogov ter 20 kazenskih ovadb (poškodovanje premoženja), 5 krat je bilo podano poročilo na ODT. Podana so bila tudi tri poročila Centru za socialno delo. Tudi v preteklem letu je bilo največ ugotovljenih prekrškov po 6. in 7. točki 48. člena ZEPI.

Največ kršitev so obravnavali policisti PU Ljubljana, sledijo PU Maribor in PU Kranj. Najmanj kršitev je bilo ugotovljenih na območju PU Murska Sobota in PU Nova Gorica.



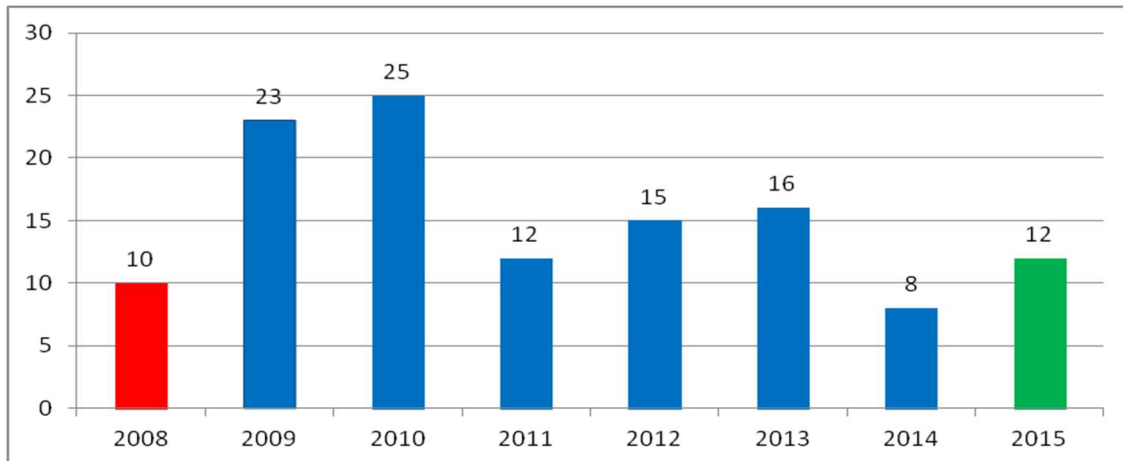
Graf 1: Kršitve v obdobju 2008 – 2015

3. TELESNE POŠKODBE PRI UPORABI PIROTEHNIČNIH IZDELKOV

Število telesnih poškodb se je v primerjavi z lanskim obdobjem povečalo iz 8 na 12, poškodbe so nastale predvsem zaradi nepremišljenosti in objestnosti posameznikov.

Od dvanajstih evidentiranih poškodb, se ja poškodovalo kar deset mladoletnikov. Pri mladoletnikih je še vedno glavni vzrok za nastanek poškodb objestnost in nepremišljenost pri uporabi prepovedanih pirotehničnih izdelkov. V primerjavi z lanskim obdobjem se je povečalo število telesnih poškodb pri mladoletnikih iz 5 na 10. V večini primerov je šlo za lahke telesne poškodbe (8), ki ne bodo pustile posledic pri mladoletnikih. Žal sta se dva mladoletnika v tem obdobju huje telesno poškodovala. Obravnavali smo tudi dve lahki telesni poškodbi pri odraslih.

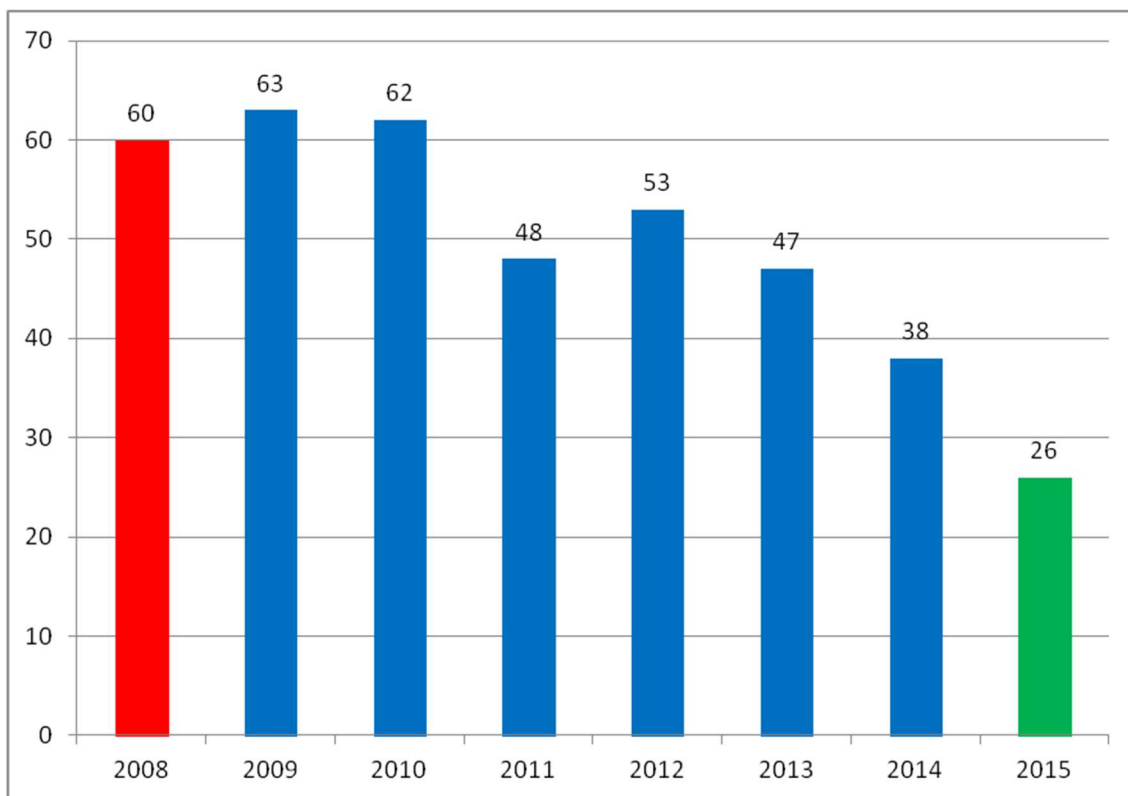
Od lažjih poškodb so bile najpogostejše poškodbe obraza, oči in rok (opekline). Posledica pri težjih poškodbah pa je bila amputacija prstov.



Graf 2: Število telesno poškodovanih v obdobju 2008 - 2015

4. POŠKODOVANJE PREMOŽENJA Z UPORABO PIROTEHNIČNIH IZDELKOV

Policisti so obravnavali 26 primerov poškodovanj premoženja. Večina poškodovanj tudi tokrat kaže na očiten namen poškodovanja tuje stvari, kot na primer poškodovanje poštnih nabiralnikov, okenskega stekla, zabojnikov za smeti in tudi vozil. Največ poškodovanj so obravnavali na območju PU Ljubljana 16, PU Celje 5, PU Koper 5 in PU Kranj 4. Iz grafa je razvidno, da se delež poškodovanj premoženja ne povečuje, oz. se trend še zmanjšuje, kar lahko kaže na dejstvo, da so ljudje (starejši in mladoletniki) vse bolj osveščeni glede uporabe pirotehničnih izdelkov.



Graf 3: Število poškodovanih premoženj v obdobju 2008 – 2015

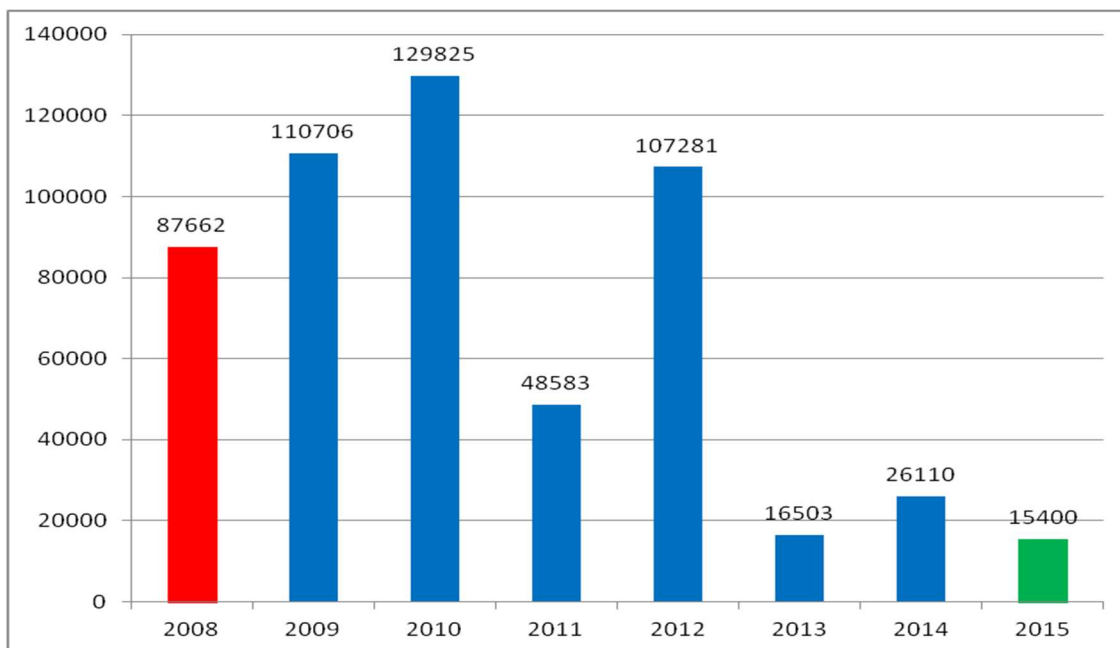
5. ŠTEVILO ZASEŽENIH PIROTEHNIČNIH IZDELKOV

Tabela 2: Pregled podatkov o zaseženih pirotehničnih izdelkih

	Meja		Notranjost		Skupaj	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
CE	-	-	157	740	157	740
KP	3	-	21	1002	24	1002
KR	-	-	1	458	1	458
LJ	-	-	14300	12591	14300	12591
MB	-	-	3977	124	3977	124
MS	-	-	4927	96	4927	96
NG	-	-	308	107	308	107
NM	35	-	2381	282	2416	282
SKUPAJ	38	-	26107	15400	26110	15400

Policisti so zasegli **15400** kosov pirotehničnih izdelkov, kar znaša cca 59% manj kot v letu 2014. Vsi pirotehnični izdelki so bili zaseženi v notranjosti države.

Pri zasegih je bila najbolj uspešna PU Ljubljana z 12591 zaseženimi pirotehničnimi izdelki, sledijo PU Koper s 1002 in PU Celje s 740 zaseženimi pirotehničnimi izdelki.



Graf 4: Zaseženi pirotehnični izdelki v obdobju 2008 - 2015

Policija se je v obdobju od 30. 11. 2015 do 10. 1. 2016 odzvala na vse klice državljanov, povezane z nezakonito uporabo pirotehničnih izdelkov, policisti pa so v vseh primerih ugotavljali elemente prekrškov in kaznivih dejanj. Poročila policijskih uprav kažejo na nadaljnji padec uporabe petard na račun drugih, varnejših pirotehničnih izdelkov, kar je posebno opazno na praznovanjih novega leta na prostem.

V prednovoletnem obdobju 2015/2016 je bilo opravljenih tudi 18 skupnih nadzorov v sodelovanju s Carino, TIRS in IRSNZ.

6. ZAKLJUČEK

Spremljanje statističnih podatkov o ukrepih policije tudi v zadnjem letu kaže na trend umirjanja števila ukrepov in poškodovanj premoženja. Tudi število zaseženih pirotehničnih izdelkov kaže na to, da občani (predvsem mladi) ne posegajo po masovnem nakupovanju prepovedanih pirotehničnih izdelkov. Iz pridobljenih podatkov je razvidno, da se je nekoliko povečalo število poškodovanih oseb. Zaskrbljujoče je, da je večina (10 od 12) poškodovanih mladoletna. V tem času ta se dve mladoletni osebi hudo telesno poškodovali.

Še vedno sta najpogostejša razloga za nastanek poškodb objestnost in nepremišljenost (mladoletniki). Se je pa izboljšala uporaba dovoljenih pirotehničnih izdelkov, kar kaže na to, da se bolj upoštevajo navodila proizvajalca.

Ponovno velja pohvaliti zelo konstruktiven prispevek medijev pri osveščanju in opozarjanju na možnost poškodb pri nepravilni uporabi pirotehničnih izdelkov. Še vedno velja, da lahko le s skupnimi naporimi dosežemo spreminjanje navad ter krepitev zavesti državljanov, da so pirotehnični izdelki ob nepravilni uporabi lahko zelo nevarni in povzročijo hude poškodbe.

Naloge policije na tem področju je potrebno še vedno izvajati z vidika doslednega spoštovanja zakonodaje in s tem povezanega represivnega ukrepanja v primerih ugotovljenih kršitev, samostojnega vodenja in vključevanja v preventivne aktivnosti ter sodelovanja z drugimi organi.

V letošnjem letu nismo prejeli nobenih pobud občanov glede nedovoljene uporabe pirotehničnih izdelkov.

Tudi za v bodoče predlagamo proaktiven pristop policije, saj že s samo prisotnostjo na terenu preprečimo pok marsikaterega pirotehničnega izdelka. Prav tako velja, da je potrebno že v začetku oktobra pričeti z načrtovanjem aktivnosti za preprečevanje negativnih posledic uporabe pirotehničnih izdelkov, predvsem z osveščanjem mladostnikov v osnovnih šolah in osveščanju občanov preko različnih medijev. V letošnjem letu se je pokazalo, da je še vedno ranljiva mladina, predvsem v osnovnih šolah, saj je bilo na njih zaznati povečano število preprodajalcev prepovedanih pirotehničnih izdelkov (petard). Zato predlagamo, da se v prednovoletnem obdobju pozornost usmeri tudi na delo v in okoli Osnovnih šol, kjer bomo s svojo prisotnostjo in našim delom preprečevali preprodajo nevarnih in prepovedanih pirotehničnih izdelkov učencem.

Pohvala gre vsem policijskim upravam in SOJ SGDP GPU za uspešen pristop k preprečevanju negativnih posledic uporabe pirotehničnih izdelkov. S svojim samoiniciativnim delom v skupnosti, osveščanju mladih v osnovnih šolah, osveščanju občanov preko različnih medijev smo v letošnjem letu obravnavali najmanj kršitev od sprejema Zakona o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih v letu 2008. Prav tako smo v tem obdobju obravnavali tudi najmanjše število poškodovanj premoženja.